

V Bruseli 15. 6. 2021
COM(2021) 309 final

2018/0228 (COD)

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

**pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje
Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú sa nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ)
č. 283/2014**

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU

podľa článku 294 ods. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

o

**pozícii Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje
Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú sa nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ)
č. 283/2014**

1. CHRONOLÓGIA

Dátum predloženia návrhu Európskemu parlamentu a Rade [dokument COM(2018) 438 final – 2018/0228 COD]:	6. júna 2018
Dátum stanoviska Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru:	19. septembra 2018
Dátum stanoviska Výboru regiónov:	10. októbra 2018
Dátum pozície Európskeho parlamentu v prvom čítaní:	17. apríla 2019
Dátum predloženia zmeneného návrhu:	9. júna 2021
Dátum prijatia pozície Rady:	14. júna 2021

2. CIEĽ NÁVRHU KOMISIE

Nástroj na prepájanie Európy (NPE) je jedným z nástrojov financovania vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027. Všeobecným cieľom NPE je rozvíjať a modernizovať transeurópske siete v oblasti dopravy, energetiky a digitálnych technológií a uľahčiť cezhraničnú spoluprácu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

Pokiaľ ide o dopravu, cieľom NPE je prispieť k dobudovaniu základnej transeurópskej dopravnej siete do roku 2030 a súhrnnej siete do roku 2050. NPE podporuje aj modernizáciu siete TEN-T, najmä zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá a digitalizáciu dopravy. Okrem toho sa prostredníctvom NPE budú realizovať civilno-vojenské dopravné projekty dvojakého použitia.

V prípade energetiky sa kladie dôraz na prispievanie k rozvoju transeurópskych energetických sietí, ďalšej integrácii vnútorného trhu s energiou a interoperabilite sietí naprieč hranicami a sektormi; uľahčenie cezhraničnej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a umožnenie dekarbonizácie integráciou obnoviteľných zdrojov energie.

V oblasti digitálnych technológií sa NPE zameriava na prispievanie k zavádzaniu bezpečných a zabezpečených digitálnych sietí s veľmi vysokou kapacitou a systémov 5G a k zvýšenej odolnosti a kapacite digitálnych chrbticových sietí v súlade s cieľmi európskej digitálnej pripojiteľnosti do roku 2025 a roku 2030.

3. PRIPOMIENKY K POZÍCII RADY

Pozícia Rady v prvom čítaní, ktorá bola prijatá 14. júna 2021, podporuje hlavné ciele návrhu Komisie. Medzi najdôležitejšie zmeny v porovnaní s návrhom Komisie patria:

Prvky rozpočtu, miery spolufinancovania

V súvislosti so závermi Európskej rady z 21. júla 2020 boli zahrnuté nové ustanovenia týkajúce sa osobitnej podpory z okruhu 1 klastra 02 Európske strategické investície na dokončenie chýbajúcich veľkých cezhraničných železničných spojení medzi krajinami čerpajúcimi finančné prostriedky z Kohézneho fondu. Komisia môže tieto ustanovenia podporiť.

Komisia môže akceptovať ustanovenia spresňujúce pridelené finančné krytie na politiku súdržnosti, v ktorých sa stanovujú dátumy, do ktorých sa budú uplatňovať určité stropy: 1. v prípade členských štátov, ktorých hrubý národný dôchodok (HND) na obyvateľa meraný na základe štandardov kúpnej sily a vypočítaný na základe údajov Únie za obdobie 2015 – 2017 je nižší ako 60 % priemerného HND na obyvateľa v EÚ27, sa zaručí 70 % zo 70 % sumy, ktorú previedli do NPE, do 31. decembra 2024; 2. celková suma pridelená na akcie v členskom štáte, ktorý čerpá finančné prostriedky z Kohézneho fondu, nepresiahne do 31. decembra 2025 170 % podielu daného členského štátu na celkovej sume prevedenej z Kohézneho fondu.

Komisia môže akceptovať úpravu orientačných percentuálnych podielov prideleného finančného krytia na politiku súdržnosti, v ktorej sa stanovuje, že 85 % krytia sa použije na akcie súvisiace s efektívnymi, prepojenými a multimodálnymi sieťami a 15 % krytia sa použije na akcie súvisiace s inteligentnou, udržateľnou, inkluzívnou, bezpečnou a zabezpečenou mobilitou.

Doplnilo sa ustanovenie týkajúce sa odvetvia dopravy, ktorým sa stanovuje strop vo výške najviac 10 % všeobecného finančného krytia, ktorý sa môže použiť na operácie kombinovaného financovania. Doplnilo sa ustanovenie, v ktorom sa spresňuje, že finančné krytie na politiku súdržnosti sa nesmie použiť na operácie kombinovaného financovania. Ustanovenia poskytujú flexibilitu, Komisia preto môže tieto úpravy akceptovať.

Doplnil sa strop, na základe ktorého sa najviac 15 % celkového rozpočtu pre energetiku rozdelí na cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov s možnosťou zvýšiť ho až na 20 %. Komisia môže túto zmenu akceptovať.

Stanovil sa strop, podľa ktorého sa najviac 1 % celkového rozpočtu môže použiť na technickú a administratívnu pomoc. Komisia môže túto úpravu akceptovať.

V odvetví dopravy boli doplnené tieto zmeny týkajúce sa mier spolufinancovania: do všeobecného finančného krytia boli zahrnuté akcie na podporu vnútrozemských vodných ciest, interoperability železníc a akcie na prispôbenie dopravnej infraštruktúry na účely kontrol na vonkajších hraniciach Únie, s možnosťou získať vyššiu mieru spolufinancovania vo výške 50 %. Maximálna miera spolufinancovania akcií týkajúcich sa dokončenia

chýbajúcich veľkých cezhraničných železničných spojení medzi členskými štátmi čerpajúcimi finančné prostriedky z Kohézneho fondu je 85 %. Miera spolufinancovania civilno-obranných projektov dvojakého použitia bola stanovená až do výšky 50 %. Maximálna miera spolufinancovania v prípade finančného krytia na politiku súdržnosti nesmie presiahnuť 85 %. V prípade všeobecného finančného krytia, ako aj finančného krytia na politiku súdržnosti sa doplnila možnosť zvýšiť mieru spolufinancovania projektov realizovaných integrovanými riadiacimi štruktúrami vrátane spoločných podnikov o 5 %. V prípade akcií realizovaných v najvzdialenejších regiónoch sa maximálna miera spolufinancovania v odvetví dopravy, energetiky a digitálnych technológií zvýšila na úroveň najviac 70 % a v prípade akcií realizovaných v rámci pracovných programov synergie sa miera spolufinancovania môže zvýšiť o 10 %. Komisia môže tieto úpravy akceptovať.

Oprávnenosť

V odvetví dopravy sa rozšíril rozsah oprávnenosti akcií. V prípade základnej siete TEN-T boli zahrnuté aj spojenia s letiskami. V prípade súhrnnej siete TEN-T sa zahrnuli námorné a vnútrozemské prístavy, ako aj zložky súhrnnej siete nachádzajúce sa v členských štátoch, ktoré nemajú pozemnú hranicu s iným členským štátom. Komisia môže tieto zmeny akceptovať.

Doplnil sa nový článok o prispôsobení siete TEN-T civilno-obrannému dvojakému použitiu, v ktorom sa stanovujú požiadavky na oprávnenosť akcií prispievajúcich k rozvoju infraštruktúry s dvojakým použitím a ktorý zahŕňa vykonávací akt, v ktorom sa určujú požiadavky na infraštruktúru s dvojakým použitím. Bolo zahrnuté ustanovenie, ktoré Komisii umožňuje požiadať o prevod z finančného krytia pre vojenskú mobilitu do všeobecného finančného krytia v prípade, že existujú nejaké neviazané finančné prostriedky. Komisia môže tieto zmeny akceptovať.

Vykonali sa zmeny v orientačných zoznamoch dopravných koridorov základnej siete a cezhraničných prepojení na súhrnnej sieti. Komisia môže tieto úpravy akceptovať.

Bolo zahrnuté ustanovenie, v ktorom sa stanovuje, že náklady súvisiace s nákupom pôdy sú oprávnené na financovanie z finančného krytia na politiku súdržnosti len v súlade so všeobecným nariadením. Komisia môže túto zmenu akceptovať.

Zahrnulo sa nové ustanovenie o možnosti spolufinancovania mechanizmu Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov. Komisia môže túto zmenu akceptovať.

Pre odvetvie digitálnych technológií bola zavedená nová doložka o kybernetickej bezpečnosti. Stanovuje sa v nej, že v prípade všetkých alebo niektorých akcií v rámci špecifických cieľov stanovených pre odvetvie digitálnych technológií sa výzvy na predkladanie návrhov a výzvy na predkladanie ponúk môžu z riadne odôvodnených bezpečnostných dôvodov obmedziť na subjekty usadené alebo považované za usadené v členských štátoch a priamo alebo nepriamo kontrolované členskými štátmi alebo štátnymi príslušníkmi členských štátov. Komisia môže túto zmenu podporiť.

Programovanie, granty, riadenie dohôd o grante

Zahrnulo sa nové ustanovenie o pracovných programoch, v ktorom sa stanovuje, že prvé pracovné programy sa budú týkať výziev, ich tém a orientačného rozpočtu na prvé tri roky, ako aj výhľadového rámca na zvyšné obdobie. Komisia môže túto zmenu akceptovať.

Do odvetvia energetiky bolo zahrnuté ustanovenie týkajúce sa projektov spoločného záujmu a osobitných cieľov v oblasti prepojení a synchronizácie elektrizačných sústav so sieťami EÚ. Komisia môže túto zmenu akceptovať.

Podrobnejšie sa rozpracovalo ustanovenie o schválení členskými štátmi po predložení návrhov. Zahrnulo sa nové ustanovenie, ktoré umožňuje uskutočniť postup výberu projektov v dvoch fázach. Rozšíril sa zoznam kritérií na vyhodnotenie návrhov, ktoré musí Komisia v príslušnom rozsahu zohľadniť. Vložil sa nový článok o poskytovaní finančnej pomoci Únie, v ktorom sa uvádza, že rozhodnutia o výbere sa prijímajú prostredníctvom vykonávacích aktov, a stanovujú sa v ňom ďalšie povinnosti týkajúce sa vykonávania dohôd o grante. Komisia môže tieto zmeny akceptovať.

Zachovalo sa ustanovenie, ktoré povoľuje, aby akcie, ktoré získali osvedčenie o známke excelentnosti, boli spolufinancované z Kohézneho fondu. Komisia môže toto ustanovenie akceptovať.

4. ZÁVER

Dosiahnutá dohoda v zásade zachováva ciele pôvodného návrhu Komisie a jej úroveň ambícií, zároveň však poskytuje požadovanú flexibilitu pri vykonávaní NPE. Komisia akceptuje pozíciu Rady.

Spoločné vyhlásenie Rady Európskej únie a Európskej komisie o vykonávaní Nástroja na prepájanie Európy 2021 – 2027 sa odsúhlasilo (v prílohe).

Príloha:

„Spoločné vyhlásenie Rady Európskej únie a Európskej komisie o vykonávaní Nástroja na prepájanie Európy 2021 – 2027.“

Rada a Komisia v súlade so závermi Európskej rady z 21. júla 2020 pripomínajú, že pri vykonávaní Nástroja na prepájanie Európy v období 2021 – 2027 sa zo sumy uvedenej v článku 4 ods. 2 písm. a) bode i) nariadenia o NPE použije suma 1 384 000 000 EUR (v cenách roku 2018) na dokončenie chýbajúcich veľkých cezhraničných železničných spojení medzi členskými štátmi oprávnenými na čerpanie prostriedkov z Kohézneho fondu.“